

איסור מלאכה בשלשה ימים רצופים - שיעור 754

- I. **אמירה לנכרי ביום טוב** להכעיר חשמל לצורך יהודי במקום צורך גדול יש להתיר דהוצאת אש ביו"ט אסור לרוב הפוסקים רק מדרבנן ואמירה לנכרי אסור מדרבנן והוי שבות דשבות ובמקום צורך גדול או מצוה או מקצת חולי מותר מלבד לשיטת הג"ז שסובר שהוצאת אש אסור מן התורה (זה"ל תק"צ ד"ה חז"ן) וכ"כ האג"מ (ד - ז"ה - ה) שהדלקת חשמל ביום טוב הוא איסור דרבנן דהוי נולד וכ"ש לסגור מותר ע"י נכרי במקום צורך וזה מותר אפילו בשבת (אג"מ ג - מ"ג) כגון להפסיק האייר קאנדישאנער אמנם בשבת אסור לומר לנכרי להעבירו אפילו במקום מצוה (ש"ז - ה) ועיין באג"מ (י"ד ג - מ"ז - ז) דאפילו בדרך רמיזה אסור דאין מתירין אמירה לנכרי על מלאכת דאורייתא
- II. **פתיחת הברז של מים חמים** באופן שאין נפק"מ אם משתמש בחמים או בקרים יש לחקור אם זה בישול שאינו לצורך כלל וגם אינו שוה לכל נפש ואסור כמו בשבת וצ"ע ולעין זה כתב הרב כהן בספר הלכות יו"ט (דף 215-214)
- III. **להשתמש בקארפעט סוויפער בלא חשמל** עיין בשיעור 486 (יא-II)
- IV. **הדחת כלים לסידור הבית** (שבת קכ"ח: ש"ע שכ"ג - ו ותק"ח - ז) עיין בשו"ת מהרש"ג (ח - ס"ח) שהתיר להדיח כלים בשבת בשכיל שהבית יהיה נאה יותר וכ"כ הציץ אליעזר (י"ד - ל"ז) דאם כדי שגם באותו יום שהוא שבת יהיו נקיים יש להתיר כמו שמותר להציע המטות אף שא"צ לשבת אם הוא אינו נראה יפה וכ"כ ההלכות המועדים (ז - כ"ה) והעולם נוהגים להחמיר וכ"כ המ"ב (תמ"ד - י"ד) וי"א ביו"ט של פסח מדיח כלים דאולי יש פירושי מצה נשאר בכלי ויש לחוש שיבוא עליהם מים וחוששים למצה שרויה
- V. **הקפאת אוכל מיו"ט א' ליו"ט ב'** - עיין בשש"כ (י - י) שאסר מ"מ הביא מהגרשז"א דמותר מפני שהוא רק מונע את ההקפאה וכוונתו רק למנוע הקירור וע"ע במילואים (י - הערה כ"ז) ועיין בשו"ת שבט הקהתי (ח - קנ"ח) שהתיר משום דמה שלוקח מקודם הוא כדי שלא יתבטל מסעודת הלילה שאינו רוצה לעשות סעודתו בשעות מאוחרות וחשיב הפסד מצוה ולא איסור טירחא דהיינו להרויח ממעשה יום טוב
- VI. **הסרת שעוה מהפמוט של המנורה ביו"ט** יש להתיר לנקות את הפמוט בסכין משעוה כדי להניח נר חדש ביו"ט משום דרובו המתירים עיין בשו"ת באר משה (ח - ק"ל) ושש"כ (י"ג - סעיף מ"ג) ושכן היה בחי"א (כלל ז"ז - ז) וכן דעת המ"ב והט"ז ופמ"ג וגם יש להצטרף דעת הגרע"א (זהררות ל"ז סק"ז הדפס דפני השו"ע - זסוס"י ת"ק) דהדלקת נרות חשיב לצורך אוכל נפש ולצורך אוכל נפש הותר טלטול מוקצה (תק"ט - ז) ועיין בשיעור 154
- VII. **סריקת השערות ופאת נכרית brushing / combing sheitel** עיין בשיעור 556 (VII)
- VIII. **דוד מים חשמלית** שרוצה להוסיף מים קרים בזמן שהאש נפסק אסור אם הוא פסיק רישא שידליק מיד ואם הוא רק גרמא יש מקום להתיר ביום טוב (תק"ז - ג) ובשבת אפילו דרך גרמא אסור וג"כ חייב משום בישול
- IX. **שימוש בקוסמטיקה** - עיין באג"מ (ה - כ"ז) שרק אלו בלי שמנונית ואינה מתקיימת וגם אין איסור ממרח מותרים
- X. **עדשות מגע רכות (soft contact lenses)** להשרותם במים בשבת ויום טוב - עיין בקובץ תשובות (ח - כ"ו) מפסקי רב אלישיב דיש לאסור משום איסור כיבוס אלא היה מקום להתיר אם הין רוחצים העדשים מגע לפנות ערב שבת ואחר כך להשרותם במים בשבת כדי שלא יתקלקלו אמנם בג' ימים יו"ט צריך עצה אחרת ואבאר
- XI. **השתמשות בהפילטער**
 - א) **טוב שלא להשתמש** במים שמסננן מהשרצים בשבת וביום טוב לשתייה ולכישול ועיין בשיעור 517 באריכות צדדים לאסור ולהתיר ואבאר
 - ב) **להסיר ולהחזיר המסננת (filter)** המחובר להברז מים בשבת ויום טוב - עיין בשו"ע (ש"ח - ט) דדלת של לול של תרנגולים אסור בין ליטול בין להחזיר דכיון דמחובר לקרקע אית ביה בנין וסתירה ולכן בפילטער הוי כמוסיף על הבנין וכ"כ השש"כ (ג - הערה קס"ד) דמותר להחזירה המסננת רק באופן ארעי בלי לכורכה היטב משום חשש איסור בונה דיש לומר שעם חיבורו להברז הו"ל המסננת חלק בלתי נפרד מהברז וכ"כ השו"ע (ש"ג - ו) דמטה של פרוקים אסור להחזירה ולהדקה ואם תקע חייב תטאת ואם היא דרכה להיות רפויה מותר לכתחלה וכלבד שלא יהדק ויש אוסרים גם כוס של פרוקים ועיין בחזו"א (ג - י"ד והמחבר) דאפילו במקום שאין רגילות לתקוע אפשר להקל כדעת הטור וכן המחבר השמיט תנאי זה שיהא דרכה רפוי ועיין בבה"ל (ד"ה זכ"ה) דדעת הסמ"ג דדוקא דבר שצריך גבורה ואומנות אסור (בשם המג"א) אמנם בנ"ד הוי במחובר להבנין ואפשר חמיר טפי ואיברא עיין בשש"כ (כ"ג - ל"ז) דאסור לפרק ולהחזיר ידית הבית אמנם ידית הדלת שעשויה להכניסה בדלת ולהוציאה לפי הצורך אינו מוקצה ומותר להשתמש בה בשבת ודינו כמפתח

(שש"כ כ - ג"ג) וכ"כ החזו"א (מ"ו - ג) דדלת החלון שנועל בה החלון לשמירה ושומטה בבקר שרי לנעול בה אף שאינה קשורה כיון שנועל ופותח בה תדיר ואפילו שומטין רק בימות החמה ולא בימות הגשמים אין בדינו למחות לנוהג היתר בזה ועיין בשו"ת חמד (מטרכת מ - כלל קט"ו ד"ה אמנס) שכתב דשרי להניח המזוזה בין בשבת ובין ביו"ט וכל שכן אם נפלה שמתוך לו להחזירה וליכא למיגזר משום שנראה כמתקן או שקובעים המזוזה במסמרים וכל שכן בנידן דידן אין חוששין לאלו החששות וכ"כ האג"מ (ד - מ - ט) כשנסתם הסינק בשבת דאם הוא דבר המצוי אין זה ענין קלקול ותיקון ויש להתיר גם בכיפת שאיבה ולכן נראה לי דבפילטער שאינו דרך לפרק רק פעמים בשנה וכדומה יש לאסור אבל בפילטער שנקרא E-Z Filter וכדומה שמפרקן כמה פעמים בשבוע אין לאסור אמנם לכתחלה צריכה לעשותו מערב שבת אמנם בג' ימים יו"ט רצופים אין לאסור אם צריכה

XII. עשיית מלאכה בבין השמשות שביין יו"ט ראשון לשני ושכין יום טוב שני לחול ליהנות ממנה מיד בבין השמשות עיין בשיעור 236 (I)

XIII. הוצאת אשפה ופח אשפה נחשב צורך קצת יש ראייה לאסור מהמוצא חמץ בביתו כיו"ט יכפה עליו כלי ולשרפו במקומו אסור מפני שהוא הבערה שלא לצורך כלל (שו"ע תמ"ו - ה מ"ב סק"ו) ועיין בכסף משנה (ח"מ ג - ה) שנתן טעמים למה לא נחשב שריפת חמץ כיו"ט צורך קצת (c) שדומה לשריפת קדשים דאינו דוחה יו"ט דמצוה שאין זמנה קבוע ויכול לעשותה למחר וכ"ש הוצאת פח אשפה שיכול לעשותו בסוף השבוע ולהניח מלוסה במקום משומר כגון garage וכדומה (דעת עצמי) ודואג על החמץ יותר מהאשפה (ב) ועוד דלא אמרינן מתוך אלא בהנאה השוה לכל נפש דהיינו לכל גוף האדם והכא בהוצאת חמץ או פח אשפה כיו"ט ליכא הנאה לשום גוף האדם וכ"כ המאורי אור (דף ס:) דלבערו מן העולם אינו צורך קצת משא"כ לולב או תינוק לרה"ר ועיין בב"י (תקכ"ו ד"ה וכתב בכל זו) לענין הוצאת המת שרוצה להוציאו מהבית לבית הקברות כיום טוב משום עגמת נפש בלי קבורה או כשביל כהנים אין להתיר וכן משמע מהשו"ע והמ"ב (ש סק"ט) דאין זה צורך קצת ואפילו לצורך קבורה עצמה ביום טוב יש מחלוקת אם מצוה כזו חשוב צורך קצת ובנר של יאר צייט כמה מתירין דהוי כעין נר של מצוה ולא דמי לנר של בטלה דאינו מצוה (ג) ועוד כתב הכסף משנה דשריפת חמץ אסור משום מוקצה ואסור לטלטלו (רמ"א תמ"ז - ו) ולכן ה"ה אשפה אם הוא בחצר במקום שאין היתר של גרף של רעי אין להתיר

XIV. לקיחת תרופות ביום טוב עיין בשיעור 556 (VIII)

XV. הלכה למעשה נוגע לעירוב תבשילין

(א) לענין להתיר מלאכות שאינם מצרכי תיקון סעודות שבת ע"י ע"ת - עיין בד"מ (תקכ"ח - ה) דדבר שהוא דומה לתיקון סעודה כגון אפייה וכישול מתירין וכשיטת הר"ן בכיפה (ס) ומשמע דלא התיר דברים שאינם לתיקון סעודה כמו הוצאת בגדים מיום טוב לשבת ולכן מטעם זה אין מערבין עירובי חצרות ועירובי תחומין כיו"ט אמנם דעת האו"ז דטעם דאין מערבין עירובי תחומין הוא דכל דבר שאסור כיו"ט אינו יכול לעשותו בשבת דמהאי טעמא ביצה אסורה כיו"ט לשבת דלא מהני ע"ת (ע"ת הערוך דף ג"ג) ולכן הוצאה כיו"ט לשבת מותר ע"י ע"ת אמנם הרמ"א (תקכ"ח - ז) הכריע לאיסור כשיטת הר"ן כ"כ המג"א והמ"ב (סק"ג)

(ב) לענין בורר - עיין בבה"ל (תק"י ד"ה חס רנ"ה) דיכול לברור כיו"ט על שבת ע"י ע"ת אמנם השו"ת באר משה (ח - ר"ז) כתב דזה תלוי במחלוקת אם יש איסור בורר כיו"ט דלהרשב"א והט"ז אסור והלמ"מ והמג"א מותר אמנם בדברים שאינם אוכל נפש אפשר לדברי הכל אסור משום דלא אמרינן מתוך (עיין בשיעור 153)

XVI. פסקי רב שלמה זלמן אויערבאך

(א) אסור לדבר בשבת וכיו"ט בדברים שאסור לעשותם גם אם אינם אסורים אלא מדרבנן אבל מותר לדבר בדברים שאין בהם איסור מלאכה אלא איסור אחר כמו לדבר ביום הכפורים על האוכל שיאכל במוצאי היום ובפסח מותר לדבר על החמץ שיאכל במוצאי פסח (שש"כ כ"ט - ג"ט)

(ב) כוס של אליהו אסור להדיחה כיו"ט לאחר השימוש בליל הפסח משא"כ שאר כלים שיצטרך בהם ביום מ"מ מותר לשרותה במים כדי שלא ידבקן שיירי היין בכלי (פרק י - ה) וכיון שיש ספק אם מחוייבים בכוס ה' לפיכך קורין אותו על שם אליהו שיבוא ויפשוט לנו ספק זה (ע"ש)

(ג) לענין שטיפת הכוס בחול המועד אם אין בדעתו להשתמש בה עוד במשך המועד ועיין בשש"כ (ס"ו - סערה פ"ד) דמותר דאינה מלאכה ממש רק טורח בעלמא ולכן קיל וגם יתכן שיצטרך להזין עוד בחג אולם צ"ע כמי שסוגר את ביתו והולך להורים לימים האחרונים של החג ובשביל זה אם ישאיר הכלים עד לאחר החג לא יהיה לא בזה שום סבל ונשאר בצ"ע ועיין בשו"ע (תקל"ה - ה) דמותר לפנות אפילו מבית לבית באותו חצר וכן משמע מהמ"ב (תרכ"ו - ה) דסתירת סוכתו בחול המועד אסור רק דאי איקלע ליה סעודתא צריך לאכול בגוה וכ"כ השו"ת אבני ישפה (ה - ק"ו) וכן פסק רב יעקב Forsheimer דפינו כליו במועד לאחר הפסח מותר

חג שמח

נפסס לעלוני נשאות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזי ע"ה ודאי אורתי האשה רחל ב"ר לרשון חנוך הענין הכפן ע"ה ולעלוני נשאות אבי היקר ר' איסר זאב ב"ר אליעזר ליפא ע"ה